

سقوط سعودی

کاهش قیمت نفت کار خوش را کرد
بحران مالی سعودی
و شیوخ خلیج فارس

فایننشال تایمز مهم‌ترین روزنامه اقتصادی جهان از کسری ۷۲ میلیارد دلاری دولت عربستان طی یک سال گذشته خبر داد که دلیل آن کاهش قیمت نفت و همچنین طولانی شدن جنگ یمن است. این روزنامه به نقل از کارشناسان بازارهای مالی جهانی نوشت که دولت سعودی در سال مالی اخیر حدود ۷۲ میلیارد دلار از دارایی‌های خارجی خود را با بازارها بیرون کشیده است. طبق این گزارش، دارایی‌های خارجی اژانس پولی عربستان سعودی از زمانی که قیمت نفت از سال گذشته رو به کاهش گذاشت، و هم‌زمان با تلاش دولت این کشور برای ثبات اقتصاد و تأمین مالی حمله به یمن، حدود ۷۳ میلیارد دلار کاهش یافته است و این بانک نیز در راستای خنثی کردن کاهش سریع ذخایر خود به بانک‌های داخلی روی آورده است. بدین ترتیب طی ماه اخیر، چندین مدیر این بانک قربانی یک موج جدید از باخريد و بازنشستگي شده‌اند که در واقع اولین دور از کنار گذاشتن افراد طی سال جاری است. حتی برخی شرکت‌های مالی بین‌المللی تخمین می‌زنند که از زمان خروج این مدیران (از بانک مرکزی عربستان)، اژانس پولی سعودی مقادیر بیشتری از این ۷۰ میلیارد دلار را خارج کرده است. نایجل سیلیوتو، مدیرعامل شرکت خدمات مالی «پنتریزم ديسکاورى» تخمین می‌زند که اژانس پولی سعودی چیزی بین ۵۰ تا ۷۰ میلیارد دلار را طی ۶ ماه اخیر از بازار خارج کرده است و حال پرسش بزرگ این است که این مبالغ چه زمانی سرچایشان بازمی‌گردند؟

■ اندام کاری و بنی‌سلمان

سلمان بنعبدالعزیز، پسر سعودی، یک دانشجوی ۲۰ ساله می‌باشد که اخیراً رخ داده خبر داد و نوشت که اینها می‌تواند چشم‌اندازی از آینده کشورهای عرب حاشیه خلیج‌فارس به دست بدهد و با بررسی عمیق این ۲ اتفاق می‌توان تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی احتمالی کشورهای مذکور را پیش‌بینی کرد. اتفاق اول: دور شدن علی النعمی وزیر نفت عربستان از انتظار عمومی بویژه پس از کاهش قیمت نفت و رسیدن قیمت آن به کمتر از نصف قیمت قبلی‌اش افرادی بسیار در داخل و خارج عربستان علی النعمی را مهندس سیاست نفتی این کشور می‌دانند و معتقدند که دولت برضای برای ورشکسته کردن شرکت‌های تولید نفت و سرمایه‌های و فروپاشیدن اقتصاد ایران و روسیه بیش از ۲ میلیون بشکه نفت اضافی (به بازارهای جهانی برای کاستن قیمت نفت تزریق کرد. اتفاق دوم: اخراج صدها کارمند شبکه تلویزیونی الجزیره - قوی‌ترین و تنهاترین رسانه سیاسی قطر - به علت کاهش درآمدهای حاصل از فروش نفت. در چنین شرایطی اما پنهان شدن علی النعمی وزیر نفت عربستان از انتظار عمومی گویای شکست سیاستی نفتی است که ریاض به کشورهای اوپک تحمیل کرد و حالا بیش از همه دامن خود عربستان و شیوخ خلیج‌فارس را گرفته است. این وزیر سعودی که سال گذشته با گستاخی به خبرنگاران می‌گفت هر کاری دلمان بخواد می‌کنیم و حدود ۶ ماه پیش به دنبال سقوط بهای نفت به کمتر از نیمی از ارزش سال گذشته‌اش مدعی بود اوپک حتی با نفت ۲۰ دلاری هم تولیدش را پایین نمی‌آورد، حالا حسابی به دردمس افتاده، به همان اندازه که محمد بن‌سلمان، پسر پادشاه و همه‌کاره این روزهای دولت سعودی خود، عربستان و حتی شیخ‌نشین‌های نفتی خلیج فارس را با سیاست‌های احمقانه‌اش به دردمس انداخته است. حتی برخی معتقدند که النعمی طراح سیاست‌های نفتی عربستان نیست بلکه مجری فرزند ملک سلمان حرف اول و آخر را در وزارت نفت می‌زند. مؤسسه استنادراندن پوزر که در زمینه اعتبارسنجی فعالیت می‌کند، پیش‌بینی می‌کند که استمرار کاهش قیمت نفت شاید باعث تعویق یا لغو برخی پروژه‌های زیرساختی در بسیاری از کشورهای شورای همکاری خلیج‌فارس شود و اخراج نزدیک به ۲۵ درصد از ۵ هزار کارمند شبکه الجزیره نیز شاید یکی از پیامدهای کاهش قیمت نفت باشد. پروژه‌های بزرگ احداث فرودگاه، راه‌آهن، جاده، تونل و مسکن در اکثر کشورهای حاشیه خلیج‌فارس بویژه عربستان لغو خواهد شد. کاهش درآمدهای نفتی فقط تأثیر سوء در پروژه‌های زیرساختی و انسجام اجتماعی نگذاشته است بلکه موقعیت سیاسی کشورهای عرب صادرکننده نفت را نیز متزلزل کرده است؛ کشورهایی که در ۲۰ سال گذشته در خاورمیانه بیش از کشورهای دیگر به فعالیت‌های سیاسی و نظامی پرداخته‌اند.

کارثة منى

الخميس ، 10 ذوالحجة ، 1436هـ

ترديد جدی کشورهای اسلامی در توان سعودی‌ها برای اداره حج

۵ برابر شدن ناگهانی آمار قربانیان منا

عربستان از افزایش تعداد قربانیان فاجعه منا به ۴۱۷۳ نفر خبر داد

اسلامی به قدرت آل سعود در اداره حرمین شریفین تردید کنند و برای اولین‌بار پس از ۱۹۲۶ و اشغال حجاز توسط «عبدالعزیز» است که موضوع بازنگری در اداره حرمین شریفین مطرح می‌شود. فزواذ ابراهیم در ادامه به یک ماجرای تاریخی در این باره اشاره می‌کند و می‌نویسد: حمله عبدالعزیز آل سعود به مکه و مدینه و اشغال این ۲ شهر باعث خشم جهان اسلام شد و عبدالعزیز نیز چنین بهانه ناظر باشد و نه حاکم اما هنگامی که عبدالعزیز آورد که هدف از حمله این بوده که حکمرانی این ۲ شهر را به حجازی‌ها واگذار کند و خود وی صرفاً استقلال حجاز را حفظ خواهد کرد و در ۶ نوامبر ۱۹۲۵ به پادشاهان مصر، ایران، عراق، مراکش، یمن، افغانستان، رئیس‌جمهور ترکیه و سران و رهبران همه کشورهای اسلامی نامه نوشت و وعده داد که یک همه‌پرسی تحت نظارت نمایندگان کشورهای اسلامی درباره انتخاب حاکم حجاز برگزار کند و نوشت: «انتانی که در دست ماست، به حاکم حجاز تقدیم خواهیم کرد.» اما پس از این نامه، این‌سعود همه وعده‌های خود را زیر پا گذاشت و خود را حاکم حجاز نامید و مکه و مدینه جزئی از حکومت سعودی شد. اکنون نیز عربستان از هر گونه نقشی برای کشورهای اسلامی در اداره حج سر باز می‌زند و آن را تحمل نمی‌کند؛ در حالی که مؤسسات دینی ریشه‌داری در کشورهای اسلامی وجود دارند که می‌توانند در اداره این مکان‌های مقدس سهیم باشند. امروز نیز کشورهای اسلامی بار دیگر مساهله اداره حج را مطرح کرده‌اند و سعودی‌ها نیز به هر دری می‌زنند تا به مخاطبان کشورهای اسلامی اعلام کنند که عربستان در اداره حج موفق بوده است. این معارض سعودی در انتها می‌نویسد: تشکیل کمیته تحقیق یا حتی کنکری وزیر حج و شهردار مکه و مدیر امنیت این شهر شاید مطلوب باشد اما مشکلی را حل نمی‌کند و اصلاً آیا وزیر در کشوری که تمام قدرت دست پادشاه است، اختیاری دارد؟

از اجساد استفاده کرده است. امیر در سایه سراسیمگی و سردرگمی آشکار مدیریت سردخانه در برخورد با این وضعیت و حضور مراجعان برای کسب اطلاع از بستگان و نزدیکانشان است. فرحات که مدیر اجرایی شرکت عربی حج و عمره اسکاب است، همچنین گفت این دانشجوی مغربی توانست روز دوشنبه وارد سردخانه محله المعیصم شود که سردخانه اصلی این شهر به شمار می‌رود. این دانشجوی در آنجا اجساد ۴ حاجی مغربی از جمله یک زن را مشاهده کرد. او ادامه داد: «تاریخ وفات این حجاج براساس گزارش خلاصه فوت آنها روز ۱۱ ذی‌الحجه یعنی روز جمعه بود و این بدن معناست که آنها جزو آسیب‌دیدگانی بوده‌اند که بعد از گذشت یک روز از حادثه منا فوت کرده‌اند. به گفته او برخی جوانان مغربی که طلاب علوم دینی در شهر مکه هستند به طور داوطلبانه به جست‌وجوی حجاج مغربی مفقود شده از زمان حادثه منا پرداختند اما تلاش‌های آنها به جز برخی موارد استثناء، با موفقیت همراه نبوده است. به گفته فرحات علاوه بر فهرست اعلام شده از سوی وزارت خارجه مغرب، حجاج مغربی دیگری نیز در بین قربانیان فاجعه منا هستند. براساس فهرست و گزارش خلاصه فوت‌های سردخانه محله المعیصم شهر مکه، روشن شد تعدادی از اسامی که وزارت خارجه مغرب آنها را در جرگه مفقودان اعلام کرده است، جزو قربانیانی هستند که در سردخانه این محله نگهداری می‌شوند.

■ **بازگویی اسناد تاریخی درباره مدیریت حج**
در حالی که شمار قربانیان فاجعه منا هر لحظه بیشتر و سایه تردید نسبت به تکلیف سعودی‌ها در تأمین امنیت حجاج بین‌الله‌الحرام در آینده بزرگ‌تر می‌شود، آل سعود به جای پذیرش مسؤلیت این فاجعه غم‌انگیز، درصدد فرافکنی و رد درخواست‌های فزاینده برای مشارکت کشورهای اسلامی در تحقیقات، مشخص شدن سرنوشت مفقودان و پایان دوران تکروی آنها در اداره مناسک حج و امور حرمین شریفین است. فزاد ابراهیم، معارض سعودی

فرحات علاوه بر فهرست اعلام شده از سوی وزارت خارجه مغرب، حجاج مغربی دیگری نیز در بین قربانیان فاجعه منا هستند. براساس فهرست و گزارش خلاصه فوت‌های سردخانه محله المعیصم شهر مکه، روشن شد تعدادی از اسامی که وزارت خارجه مغرب آنها را در جرگه مفقودان اعلام کرده است، جزو قربانیانی هستند که در سردخانه این محله نگهداری می‌شوند.

■ اجساد در معرض تعفن

به گزارش تارنامای هسپرس، یک دانشجوی مغربی که توانست وارد سردخانه محل نگهداری اجساد در مکه شود، با صحنه‌ای تأسفیقار مواجه شد به طوری که مدیریت سردخانه اجساد را در ۵ سالن پذیرش سردخانه با سیستم تهویه نامطلوب روی زمین قرار داده بود تا از آنها تصویربرداری شده و این تصاویر برای شناسایی هویت اجساد به مراجع ذی‌ربط ارسال شود. محمدرضا فرحات از اتباع مغربی مقیم مکه به نقل از مشاهدات عینی دانشجوی هموطنش توضیح داد: این وضعیت باعث متورم شدن برخی اجساد و در معرض تعفن قرار گرفتن برخی دیگر شده است و همچنین مدیریت سردخانه از بیش از ۲۰ کامیون یخچال‌دار برای نگهداری تعداد زیادی

فاجعه منا ضربه‌ای به مشروعیت مذهبی و سیاسی عربستان سعودی است

در خواست شاهزاده برای تغییر رژیم ریاض

شاه، مسؤلیت شرکت نفتی آرامکو را نیز برعهده دارد. با وجود آنکه محمد بن سلمان در نیم رهبران ارشد عربستان فرد جدیدی است، بسیار بحث‌برانگیز می‌باشد. عربستان با وجود آنکه سن وی برای داشتن جایگاه‌های سیاسی مهم در استانداردهای عربستان بسیار کم است اما محمدبن سلمان وزیر دفاع این کشور و رئیس شورای اقتصادی و توسعه عربستان است که این شورا مهم‌ترین نهاد تصمیم‌گیر در سیاستگذاری اقتصادی در این کشور است. همین مساله وی را مسؤول بسیاری از مشکلات عربستان سعودی کرده است که بالاترین مورد آن جنگ عربستان در کشور همسایه‌اش یمن است. گاردین در ادامه نوشته است: بسیاری از سعودی‌ها از اینکه ثروتمندترین کشور جهان عرب در حال کوبیدن فقیرترین آنهاست و به دلیل افزایش هزینه‌های زندگی خسته شده‌اند و

شد و مهره‌های خود را آنچنان که می‌خواست به پیش برد. رئیس‌جمهور روسیه در سخنرانی خود تهیه و تصویب قطعنامه‌ای را در شورای امنیت سازمان ملل متحد پیشنهاد کرد که در آن تشکیل یک ائتلاف فراگیر سیاسی و نظامی بین‌المللی که سوریه و ایران را نیز شامل شود به منظور مقابله با گروه تروریستی داعش پیش‌بینی شده باشد.

گروه بین‌الملل: یک شاهزاده سعودی در گفت‌وگو با روزنامه انگلیسی گاردین، خواستار کناره‌گیری سلمان بن عبدالعزیز، شاه عربستان از قدرت و تغییر نظام در عربستان شد. گاردین که نام این شاهزاده را به دلایل امنیتی فاش نکرد، نوشت: «یکی از شاهزادگان بلندپایه عربستان سعودی خواستار تغییر نظام در عربستان شد؛ عربستانی که اکنون با چالش‌های زیادی مانند قیمت نفت و انتقاد از اداره مراسم حج روبرو شده است.» این شاهزاده یکی از نوادگان عبدالعزیز بن سعود، از بنیانگذاران حکومت عربستان است که به گاردین گفت از ماه ژانویه سال جاری میلادی یعنی زمانی که سلمان به سلطنت رسیده است، در میان اعضای خاندان سلطنتی و در میان مردم عربستان تشویش وجود دارد. این شاهزاده اوایل این ماه ۲ نامه نوشت که در آن خواهان کناره‌گیری شاه شده بود. وی در گفت‌وگو با گاردین ادامه داد: «شرایط شاه ثبات ندارد و در واقع این پسر شاه است که حکومت می‌کند. بنابراین ۴ یا ۵ نفر از عموهای من بزودی این نامه‌ها را به بحث می‌گذارند. تعداد بسیاری در میان نسل دوم

دوئل آمریکا و روسیه بر سر سوریه

بر خورد سرد پوتین با اوباما

خود در سازمان ملل نشان داد در تحولات مهم و تلاش‌های بین‌المللی برای پیمان کردن راه‌حل بحران سوریه یک بازیگر انکارناپذیر است به طوری که باراک اوباما، همتای آمریکایی وی نیز پذیرفت از این پس در رابطه با بحران سوریه باید با مسکو همکاری کرد. پوتین که پس از ۱۰ سال بار دیگر پشت تریبون مجمع عمومی سازمان ملل متحد قرار گرفته بود، پیشنهاد کرد برای مبارزه با گروه افراطی داعش یک ائتلاف ضدتروریست گسترده تشکیل شود که قادر باشد افراط‌گرایان داعش را ریشه‌کن کند. وی در سخنرانی خود به ضرورت تشکیل یک ائتلاف بین‌المللی شبیه ائتلاف ضدیهتلر در جنگ جهانی اشاره کرد. ساعاتی پیش از آن، اوباما در سخنرانی خود در مجمع عمومی سازمان ملل متحد اذعان کرد واشنگتن آماده است با تمام کشورها از جمله روسیه و ایران که متحدان مسلم دولت سوریه هستند، همکاری

چهار گوشه

کشته شدن ملوان آمریکایی در بحرین

یک ملوان نیروی دریایی آمریکایی که در بخش ضد مین کشتی در خلیج‌فارس فعالیت می‌کرد، بر اثر تیراندازی در بحرین کشته شد. به گزارش آسوشیتدپرس، نیروی دریایی پنتاگون دوشنبه با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد این ملوان حدود ساعت ۱۷:۲۰ یکشنبه در بحرین کشته شده ولی در کمال تعجب تیراندازی به او را غیر خصمانه ارزیابی کرده است. بحرین مقر اصلی ناوگان پنجم نیروی دریایی آمریکا است و ملوان مقتول در بخش ضد مین کشتی آمریکایی «یواس‌اس گلاباتور» فعالیت می‌کرده که در زمان وقوع تیراندازی در بندر بحرین بوده است.

محدودیت آلمان

برای پذیرش آوارگان سوری

رئیس‌جمهور آلمان از محدودیت این کشور در پذیرش پناهجویان بیشتر خبر داد و از کشورهای دیگر خواست آنها را در این زمینه کمک کنند. یوایم‌گاوک هشدار داد این کشور برای کمک به پناهجویان نیاز به کمک سایر کشورهای اروپایی و غیراروپایی دارد. اظهارات رئیس‌جمهور کمی محتاطتر از آنکلا مرکل صدراعظم این کشور بیان شد. مرکل پیش از سخنان رئیس‌جمهور گفته بود کشورش نمی‌تواند با سیل عظیم مهاجران روبرو شود. پلیس آلمان در نظر دارد پناهجویان را با توجه به دین و فرهنگ‌شان از یکدیگر جدا نگه دارد تا از بروز درگیری‌ها جلوگیری کند.

دیدار هیات انصارالله با نصرالله

محمدالمقالح یکی از رهبران جنبش «انصارالله» یمن از دیدار هیاتی از کمیته انتقالی این جنبش با سید حسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله در بیروت خبر داد. المقالح در استائوسی که در صفحه شخصی خود در شبکه اجتماعی فیس‌بوک منتشر کرد، اعلام کرد در این نشست بسیاری از پرونده‌ها بویژه تهاجم سعودی علیه یمن، مورد بحث و بررسی قرار گرفت. المقالح با بیان اینکه جلسه هیات انصارالله با نصرالله ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه طول کشید، این دیدار را «سازنده» و «پربار» توصیف کرد.

اعتراض یونسکو

به تخریب میراث فرهنگی یمن

مدیر یونسکو در اعتراض به حملات هوایی اخیر جنگنده‌های آل سعود به بخش قدیمی شهر صنعا گفت: میراث فرهنگی بخشی از حافظه و هویت مردم و منبع مهمی برای توسعه پایدار است که باید به آن احترام گذاشت و از آن حمایت کرد. هم‌زمان، وزارت حقوق بشر یمن کشتار خونینی را که آل سعود و هم‌پیمانانش بدون در نظر گرفتن قوانین حقوق بشر علیه شهروندان یمنی در استان‌های مختلف این کشور به راه انداخته‌اند، محکوم کرد.

۱۳۱ شهید در حمله سعودی‌ها

به یک عروسی

شمار قربانیان آخرین جنایت آل سعود علیه بشریت در یمن به ۱۳۱ نفر رسید. جنگنده‌های عربستان روز دوشنبه یک مراسم عروسی در المعخا در شهر تعز را هدف قرار دادند و آن را به عزا بدل کردند که طبق آخرین آمار ۱۳۱ یمنی از جمله ۷۰ زن در این حمله شهید شدند.

بینگه‌دیا

خمیاره‌های کری

هنگام سخنرانی اوباما

باراک اوباما رئیس‌جمهور آمریکا به منظور سخنرانی در نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل به پشت تریبون رفت اما چند دقیقه بعد از مقدمه سخنرانی او تصاویر دوربین‌ها جان کری، وزیر خارجه آمریکا را نشان دادند که چنین سخنرانی اوباما خمیاره می‌کشد. به گزارش پایگاه اینترنتی هیل، با این حال این تصویر کری سریعاً کات شد و وزیر خارجه آمریکا نهایت تلاشش را انجام داد تا در پشت دست‌هایش پنهان شود اما همچنان مدارک خمیاره کشیدن وی موجود است. مطابق برنامه علنی جان کری، وی اوایل صبح دوشنبه یک جلسه داشته است اما این ضربه‌ای به اعتماد به نفس اوباماست وقتی می‌بیند دیپلمات ارشد دولتش در جلوی او در آستانه چرت زدن است.